

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Aprilie v. 1885

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual pe lângă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'au trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

Sibiu, 30 Martie st. v.

Mâne se vor întruni, aici, la Caransebeș și la Arad, sinoadele celor trei eparhii ale bisericii române greco-orientale, și am lipsi dela datoriile noastre, dacă astăzi, în ajunul unui eveniment atât de însemnat pentru viața noastră națională, ne-am da aerul de a nu ști nimic despre deprimarea, de care sunt cuprinse toate cercurile preocupate de cestiunile bisericesci, la urma urmelor identice cu cele naționale.

Și în adevăr nici odată poate oamenii chemați a conduce treburi publice n'au stat atât de puțin pregătiți în fața unei situațiuni grele ca astăzi fruntașii bisericii române greco-orientale.

Acum trei-șase — patru-șase de ani oamenii cu oare-care instrucțiune erau atât de puțini în biserică aceasta, încât ei trebuiau neapărat să simtă, că numai lucrând împreună pot să se susțină. Încetul cu încetul însă ei s'au sporit, și astăzi sunt atât de numeroși, încât trebuie neapărat să se facă o alegere între dînșii, pentru-că este interesul bisericii, ca cei mai luminați, cei mai doritori de binele comun, cei mai vrednici să aibă conducerea. Și dacă această alegere s'ar face și dacă cei aleși ar fi uniți între dînșii, ori-cât de grea ar fi situațiunea, ea ar fi întimpinată cu destulă pregătire.

S'au găsit însă fel și chip de a-i desbina pe cei ce numai împreună pot să însemneze ceva. S'au pus în joc interese, rivalități și ambițiuni personale și s'a produs astfel o luptă între oamenii, cari au inclinarea de a lucra împreună.

Nu a mai rămas disensiunea în cercurile, în care ea se produsese ca o ivire momentană, ci s'a lăsat în cercuri din ce în ce mai largi, cu un zel vrednic de o cauză mai bună s'a lucrat spre a produce desbinare până chiar și în cel mai din

urmă sătuleț. Am văzut oameni onorabili și distinși prin meritele ce 'și-au câștigat până acum lucrând din toate puterile, ca să discrediteze pe alții, pe care ei îi stimează și cu care câteva zile mai înainte trăiau în cele mai bune relațiuni, — numai ca să rămână consecuenți cu angagiamentele ce au luat. Astfel s'a produs prin meșteșugire între cei de aceeași dorință un zid de despărțire, astfel s'a făcut, că mâne multora le va fi greu să deie față cu aceia, fără de care nu pot să facă nimic.

În loc de a fi luat dar' din timp înțelegere între dînșii asupra procedurilor comune, pe care le impune situațiunea grea, fruntașii bisericii 'și-au risipit puterile spre a se combate unii pe alții în alegeri și spre a face ca ori-și-ce înțelege să fie așa dîcînd preste puțință. Mâne, când se va întruni sinodul, nimeni nu știe ce va face, ce va susține, ce va sprigini, cum va contribui la îndreptarea multelor rele ce s'au ivit în biserică, ci stau cu toții strîmtorați și așteptând, ca întâmplarea, norocul să le indice calea, pe care vor merge.

„Un preot,“ — preocupat, precum se vede, de soartea poporului, — publică în „Telegraful român,“ acum organul personal al Înalt Preasfinției Sale, un șir de articole asupra „cestiunilor de resolvați în sinod.“ În primul din aceste articole, publicat la 28 Martie, ni se spune, că preotul și învățătorul, „mână în mână, cu iubirea cătră neamul lor, pot face mult bine și pot salva pe bietul popor din decadența morală.“

Fără îndoială așa este! Ne mirăm însă, că ni se spune aceasta în „Telegraful român.“

Căci tot în acel articol ni se mai spune: „Ca să reformăm poporul, trebuie să ne reformăm pe noi, cei chemați a fi fii ai ordinii și ai bunei cuviințe.“

Tot acolo ni se spune, că „am ajuns și ajungem a fi o turmă cu păstori slabi.“

Dacă e vorba ca preotul și învățătorul să meargă mână în mână, fruntașii nu trebuie să se dușmănească între dînșii, ori trebuie să aibă cel puțin abnegațiunea de a nu angagia și poporul în certurile lor, de a nu pune pe preot în luptă cu învățătorul.

Dacă e vorba să salvăm „pe bietul popor din decadența morală“, și să rehabilităm, — precum se dîce în articol, — „nimbul preoției noastre“, dacă e vorba, că „Tinerimea are să fie oprită dela jocuri până nu a trecut timpul vecerniei“, dacă e vorba să fim regulator moral, să ne câștigăm dreptul de a fi aceasta.

Când voim ca alții să-și stăpânească poftele rele, să începem prin a le stăpâni noi înșine pe ale noastre, căci numai aceasta ne dă autoritatea cuvenită.

Ni se face o descriere despre ticăloșia,

la care a ajuns poporul nostru și apoi ni se dîce:

„Biserica noastră nu mai e permis să fie indiferentă, față cu astfel de stări de lucruri. Ea trebuie să se pună în frunte ca să salveze ce e de salvat — și aci e de lipsă și încă de mare lipsă, ca ea să nu întârzie un moment, pentru de a pune rēului stavilă! Forță morală — eată ce poate întrebuița biserica! Prin un conclus, care va fi de a se lua de sinodul proxim, se va opri în modul cel mai strict preoția noastră și învățătorii noștri, de a mai intra în birt! Conclusul acesta — va trebui să se publice sinodului parochial în fie-care biserică de cătră protopresbiterul tractual și poporul făcut atent, că dacă va observa pe preot sau învățător la crășmă, să facă la moment arătare! Prima pedeapsă va fi dojana — și pedeapsa dictată se va publica în sinodul parochial și în cel protopresbiteral, ear' o eventuală suspendare se va publica în foile române!“

Aceste ni se spun în „Telegraful român“, ear' noi sîntem gata să le subscriem.

Mai înainte însă de a ne da subscrierea, cerem ca să se facă începutul cu restabilirea *bunei reputațiuni* a organelor chemate să execute asemenea măsuri aspre.

Dacă ne este nouă, oamenilor luminați permis, să ne grăim de rău unii pe alții, atunci nu mai putem cere, ca poporul să ne stimeze; după-ce ne-am dat silința de a-l face pe popor să creadă, că dela Vlădică până la cel din urmă popă de sat, toți sînt oameni închinați poftelor rele, de unde mai luăm noi obrazul de a cere, că „tinerii să fie opriți dela jocuri?“

Dintre două una: ori este adevărat ceea-ce se vorbește chiar și în „Telegraful român“ despre lipsa de pudoare, ce a străbătut între conducătorii noștri bisericesci, ori nu este adevărat, ci numai o minciună răspândită de unii cu scopul de a surpa pe alții. Dacă este adevărat, atunci tuturor celor chemați a lua parte la conducerea trebilor bisericesci să le fie rușine de a se mai arăta în mijlocul poporului, ear' dacă nu este adevărat, atunci este o trădare față cu neamul nostru de a lăsa să se creadă ceea-ce se crede. Căci nu fapta ea însăși, ci divulgarea ei desleagă poftele cele rele.

Ce vedem însă?

Într'un timp, când se susține cu toată stăruința, că Arhiepiscopul pus în fruntea bisericii a luat hotărîrea de a se coborî din scaunul seu și că în unele cercuri s'a luat înțelegere spre a pune în fruntea bisericii un administrator anticonstituțional, într'un timp, când chiar în „Telegraful român“ ni se face o descriere despre ticăloșia, la care a ajuns poporul, în fața celei mai grave situațiuni cei chemați a aduce o îndreptare, n'au altă treabă decât să se combată unii pe alții în alegeri, să se discrediteze în fața poporului, să propage preutindenea sentimentul pe cât de grozav, pe atât de fals, că ticăloși sîntem cu toții, că noi prin noi nu ne mai putem găsi mântuirea.

Dar' cu atât mai mare va fi meritul acelora, care cel puțin la oara a un-spre-dece vor fi arătat, că știu să se ridice

mai presus de miseriile vieții de toate zilele. Noi nu ne temem, noi sperăm, conștiința trăiniceii neamului nostru nu poate slăbi și cu deplină încredere privim în fața lucrării, ce se va începe cu ziua de mâne.

Revistă politică.

Sibiu, 30 Martie st. v.

În urma corespondenței oficiale din Budapesta rezultatul cel mai de frunte al consiliului comun de ministri e, că novela vamală deocamdată nu se va pertracta. Guvernul austriac, care cu puțin înainte de aceasta a avut intenția hotărîtă, de a pertracta novela vamală într'o sesiune suplimentară, încă cu sfîrșitul acestei săptămîni, a încunoscîntat despre aceasta pe cale oficială și pe guvernul ungar, s'a abătut dela intențiunea sa, deoarece-ce în fața disolvării eminente a „Reichsrath“-ului e fără scop, de a mai convoca încă odată pe deputați la o pertractare meritorie. Guvernul austriac deci a stat înaintea guvernului ungar cu propozițiunea, ca novela vamală să se pertracteze în parlamentul ungar, ear' după sancționarea prea înaltă a aceluia, guvernul austriac va anunța-o și ridica-o la putere de drept. După-ce guvernul ungar în privința aceasta a declarat, că nu se poate învoi la înțrarea în vigoare a novej vamales pe o astfel de basă, deoarece-ce nu e exclusă eventualitatea, ca „Reichsrath“-ul viitor să nîce nu o iee legea în considerare, conferența de ministri a hotărît să nu se pertracteze deocamdată novela vamală.

În Asia centrală s'a început războiul. Teatrul de războiu zace în Delta înspre Vest de Penjdeh. Aci au format Afghanii o tabără întărită, spre a apăra drumul de cătră Herat. Din faptul, că generalul Komaroff, guvernatorul teritorului turcoman, a comandat în persoană trupele, se poate concluda, că din partea Rusiei s'a pregătit o acțiune bine preumpenită. Lupta s'a întemplat în 18 Martie st. v. Împregiurarea, că rapoartele cele dintău au sosit în Petersburg numai după nouă zile, e de a se explica prin aceea, că câmpul de luptă se află într'o depărtare de 180 miluri engleze de Merw, care e cea dintău stațiune telegrafică. Afghanii 'și-au perdut toată artileria, două steaguri și toată tabăra dimpreună cu parcul de pasagiu și aprovizionările. Oficeri englezi încă au asistat ca martori la luptă și când au luat-o Afghanii la fugă, ei a cerut scutul Rușilor.

„St. James Gazette“ din Londra dîce, că cu toate, că guvernul englez e înclinat de a încungiura dușmănia chiar și după o provocare directă, intermezo-uri, precum e și lupta dela fluviul Kuș, nu se pot privi de neoportune, deoarece-ce atunci s'ar vătămata tare onoarea guvernului și bunăstarea imperului. „Globe“ ține că atacul lui Komaroff nu e altceva, decât rumperea relațiunilor. Anglia e datoare acum, de a-și împlini datorița față cu promisiunile date relativ la apărarea Afghanistanului; o trăgănare mai lungă nu e cu puțință.

„Pall-Mall-Gazette“, care a ținut mai mult cu Rusii, a ținut și mai mult cu Afghanii, dîce, că situația e cordată, cu toate că se vede și constatare

lua o hotărîre, care ar face neînălăturabil războiul. Trebuie să se facă dreptate Rusiei; dacă însă procederea Rusiei a fost nepreocupată precum se dă cu socoteală, și „Pall-Mall-Gazette“ va fi pentru război.

Totu cazul a produs mare agitație în ministerul englez. Se vorbește pretutindeni, că atacul Rușilor e de a se privi de un *casus belli*. O flotă se va trimite la Bosfor, ear' din India se vor expedia 75,000 oameni la Herat.

Prin incidentul acesta s'a întunecat strașnic situația politică și deși încă nu s'au întrerupt pertractările între Rusia și Anglia, acestea are să urmeze în curând. Misiunea puterilor neutrale numai într'aceea poate sta, de a încungiura tot, ce ar pute viri și pe alții în conflictul anglo-rus.

Încheierea păcii între China și Franța e signată și ratificată. Baza păcii e recunoașterea tratatului de Tșientșin. S'a încheiat un armistițiu provizor, în urma căruia Chinezii s'au obligat a evacua Tonking-ul în timpul dela 20 Aprilie până la 30 Maiu. De altă parte Francezii s'au îndatorat a părăsi Formosa după ratificarea definitivă a tratatului de pace și a sista vizitarea corăbiilor neutrale.

Din Philipopol se scrie, că consulul general rus Sorokin a dezvoltat cu privilegiul călătoriei sale din urmă prin țeară o activitate mare, spre a avertisa dela agitațiunile bulgare. În fața acestei atitudini a Rusiei nu se va pute crea o cestiune macedoneană, deși în Philipopol circulează sciri exagerate, că la ziua de St.-George (5. Maiu) se va întâmpla o răscoală generală în Macedonia, și că multe trupe voluntare stau organizate, spre a năvăli în țeară.

Reuniunea maghiară de cultură.

(Urmare.)

„Încât privește în sfîrșit motivarea facultății de a purta funcțiune, aceea abia mai poate fi altceva, decât o satiră, când e lucru cunoscut, că atîția oameni calificați, cu toate că posed limba maghiară, nu-și capătă post; când se știe și aceea, că p. câți funcționari români îi transpun din Ardeal, numai din pricina alipirii lor către naționalitatea lor, în Ungaria sunt prin astfel de tinuturi maghiare, unde se simt exilați ca și Ovid, și unde copiii lor auzînd numai limba maghiară, sînt expuși la degenerare, și — apoi îi suplinesc prin de aceia, cari de altminterea pot fi oameni de treabă și calificați, însă nu cunosc limba poporului din tinutul respectiv și astfel și în cauze mai mîrunte sînt siliți numai prin traducători a-și traduce fasiunile acușărilor și ale martorilor spre a le înțelege; când e știut

mai departe, că dintre acei puțini funcționari români, cari mai sînt, câți se preterează cu privilegiul avansării și că chiar și oficiile avute de Românii mai vechi, dacă acestia se pensionează sau dacă mor, numai în casuri de tot rari se umplu ear' prin Români, și când tinerii români absolvați în patriă și cu cunoștința limbii maghiare au fost siliți a a-și părăsi patria și a emigra în altă patrie, ca să-și poată crea vre-o subsistență!

„Apoi reuniunile de cultură și de altminterea numai asupra claselor mai culte vor a-și extinde activitatea, ear' aceste prin însușirea limbii maghiare încă nu pot umple nici un oficiu; maghiarizarea clasei inteligente prin reuniunile de cultură e de prisos, deoarece-ce și afară de aceea în patria noastră aproape tot omul mai cult învață și limba maghiară.

„Ei, însă spre învățarea limbii maghiare de către clasa inteligentă se aduce și alt motiv, și anume acela, că poporul se „înțelegea pe funcționari și se poată singur să-și isprăvească afacerile pe la deosebitele oficii;“ ca și când poporul ar fi pentru funcționari și acestia dau leafă poporului, ear' nu ei pentru poporul, din a căruia contribuțiune își trag leftele, și ca și când pentru vre-o câteva sute de oameni nu ar fi mai oportun a-și însuși mai cu ușurință limba poporului, ca și milioanele din popor, cari prin dările lor mai dau acelora și pâinea de toate zilele?

„O altă cauză afirmativă, prin care cred patrioții maghiari, partinitorii reuniunilor de cultură, a motiva necesitatea acelor reuniuni, e: „câștigarea naționalităților nemaghiare pentru ideea de stat maghiar“.

„Aceea, că ce înțeleg frații nostri maghiari sub ideea aceea, nu am auzit-o nici nu am cetit-o până acuma definindu-se cum se cade.

„Modesta mea părere cu privire la acesta e că în acel cas, dacă sub ideea de stat maghiar s'ar înțelege, ca toate rasele nemaghiare ce locuiesc în această patriă sau se abdică de bună voie de caracterul, de limba rasei lor în favorul rasei maghiare, sau se se disolve în ori-ce mod în elementul maghiar, la care proces asimilator se cere încă și aceea, ca indivizii nemaghiari și autoritățile ce se compun din nemaghiari — sub răspundabilitatea de trădători de patriă — să promoveze desbrăcarea de propria lor naționalitate și să contribuie și dinșii la aceea, ca acest stat poliglot să se prefacă în stat național maghiar; dacă — ție — astfel s'ar pricepe „ideea de stat maghiar“, în acest cas (fără de cea mai mică intențiune de a vătămă o ție aceasta) nîsuința spre aceasta n'ar fi altceva, decât o *fata morgana*, alergarea primejdioasă după o licurire înșelătoare; n'ar fi altceva pentru patria noastră iubită decât — ceea-ce nici când nu se va pute ajuge, — o jertfire cu sfîrșit primejdios pentru un *pium desiderium*.

„Dacă din contră ideea de stat maghiar nu va se însemne că „tot omul se fie om și Maghiar“, ci va se însemne numai că rasa maghiară se-î deee patriei comune caracterul; Maghiarul se fie aci *primus inter pares*, dar' nici celelalte rase se nu fie considerate ca nîsce chiriași străini suferiți numai din grație, ci se se deee și acestora, ca unor posesori comuni, cu dignitate frățească mijloacele de existență, pentru-ca astfel concurînd și cu trăinicia lor se se simt liniștiți cu privire la înflorirea individualității lor naționale, morale și materiale și astfel cu toții se simtă cu o inimă și se obosească în un suflet pentru existența statului maghiar, pentru progresul și înflorirea lui; — dacă astfel înțeleg compatrioții nostri maghiari ideea de stat maghiar, în acest cas aceea se poate a fînge cu siguritate și nici nu pot înțelege ce motiv ar avé ori-care dintre naționalitățile nemaghiare să protesteze contra aceleia, sau pentru-ce ar privi cu ochi invidioși ca rasa maghiară se se bucure pe baza reminiscențiilor și a altor factori de prerogativele primului născut (dar' de cele ordinare, ear' nu de *fidei commissum*-ul celui mai bătrîn) și ca să rămână a Maghiarului rolul conducător?!

„Spre a câștiga naționalitățile pentru ideea de stat maghiar în înțelesul ultim, nu e lipsă de reuniuni de maghiarizare, ba încă pentru aceasta lucrul cel dintăiu ce au de a-l face frații Maghiari e, ca să pronunție cât mai neamănat „*delendum esse censeo*“ pentru astfel de reuniuni de maghiarizare, deoarece-ce chiar dacă s'ar restrînge cercul de activitate al acelora la scopurile cele mai inofensive, totuși acele reuniuni — din motivele deja mai înainte exprimate — ar rămâne totdeauna *lapis offensiois*, care ar împedeca apropierea dintre națiunea maghiară și naționalitățile nemaghiare cu atât mai virtos, cu cât membrii externi ai acestor de reuniuni, tot atît de zeloși, d'ar de cele mai multe ori mai puțin culți în cele mai multe casuri (ceea-ce am dis deja mai sus) nu-și vor restrînge activitatea și nu vor procede astfel, încât și cum se statorește aceea înlăuntru, în sala de sfătuire și în statute. Binele, ce l'ar pute întru adevăr aduce spre folosul națiunii și al patriei lor bărbății onorați ce s'au ostenit la crearea reuniunii, ar fi dacă în loc de reuniune de cultură, s'ar nîsuî cât mai îngrabă, prin activitatea lor insuficientă se exopereze îndestularea dreptelor pretensiuni ale naționalităților nemaghiare, deoarece-ce numai dreptatea și echitatea e aceea, prin ce se pot câștiga naționalitățile, ca să fie aderenți sinceri și constanți ai ideii de stat maghiar luată în înțelesul corect, altcum însă nici când.

„Noi Românii nu ne temem nici decăt de aceea, că națiunea maghiară ne va asimila vreodată națiunea noastră. Încă din vechime s'a înrădăcinat în noi acel proverb de trăinicie mare

și încredere în sine: „Apa trece, petrele rămân.“ Alta e dacă ar fi vorba de o mulțime atît de mare de elemente de popor, ca la rasele slave sau germane: nu ar fi chiar cu neputință ca acestora să le succedă poate asimilarea, dar' și lor numai în decurs de veacuri și numai cu jertfe. Un pesce mare, față cu unul atît de mic, cum ar fi acele rase mari față cu mica noastră națiune — ar pute-o încă înghiți; dar' între națiunea maghiară și română, nu e nici pe departe o deosebire atît de mare, ba încă nici chiar în cultură, națiunea maghiară nu e în mari avantajii. Una pe alta nu se pot înghiți nici odată, deci cel mult o poate debilita în singuraticile ei părți. Încă nici în acel cas nu ar fi succes opera de absorbire, dacă Ștefan Széchenyi se născia pentru națiunea maghiară cu câteva sute de ani mai înainte și dacă ar fi fost capaci a-l înțelege și a-i urma lui — cu atît mai puțin poate să succedă aceasta acum, când în un timp atît de scurt națiunea noastră a făcut relativ progres atît de mare și când unul din principiile domnitoare ale veacului al XIX-lea, principiul naționalității, a străbătut acum și în Români și când are puterea morală în conștiința, că se ține de rasa latină.

„Ori și care națiune s'ar nîsuî de a ne asimila, aceea ar face asupra noastră o impresiune revoltătoare, și dacă se face aceasta din parte maghiară, ne doare îndoit. Orbească sau pe Maghiar sau pe Român trufia de rasă sau și reamintirea gravaminelor din trecut ori mai recente — supere-se ori și cum unii asupra altora — toate aceste nu pot să mai schimbe nici pozițiunea noastră geografică, nici cea etnografică.

„Situațiunea de față însă ne face atenți, atît pe Maghiari, cît și pe Români, că noi nu sîntem destinați dela Dumnezeu, ca să ne slăbim unii pe alții, ci mai mult, ca să ne nîsuim de a ne întări reciproc. Aici în mijlocul masei slave și germane o pretreinde interesul cel mai netăgăduit al amîndoror raselor, de a ține la oaltă; dar' nu pentru aceea, ca mai tîrziu apoi dimpreună să se intrigăm în contra naționalităților sorori, care faptă mai curînd s'au mai tîrziu ar produce roadele sale amare; ci pentru aceea, ca noi să ne putem apăra împreună în contra valurilor, ce vor a ne cuprinde pe toți. —

Cronică.

Maiestatea Sa va merge ast an și la marile manevre din Croația.

Maghiarizarea Românilor din Transilvania. Sub acest titlu cetim în „Voința națională“ din București: În Cluj sînt actualmente întruniți reprezentanții Maghiarilor din Ardeal pentru a se constitui într'o societate disă pentru cultura și păstrarea naționalității maghiare, dar' al cărei scop adevărat, după diarele atît române

Foița „Tribunei“.

Institutul de surdo-muți și institutul de orbi din Lipsca.

Mare nenorocire este pentru o ființă a trăi în mijlocul consoților sei, a vedea totul ce-l încungiură, însă a nu pute să-și exprime în nici un mod sentimentele ce inundă inima sa. A nu auzi nici de cum acele sunete, care adesea ne străbat și ne pîtrund, până la inimă. O astfel de soarte au aceia, care se nasc fără a pute vorbi și auzi. Cine nu poate recunoaște întristarea lor, când ei se simt în o astfel de stare! Nici odată cîntecelele cele doioase ale mamei de lîngă leagăn, cuvintele ei cele dulci de iubire nu au rîsunat la urechile lor. Omul singur nu-și poate da seamă, cît este de fericit și cît trebuie să mulțumească Creatorului seu, pentru organele cu care l'a înzestrat, decăt punîndu-se în comparație cu nîsce asemenea (persoane) ființe. Ce rău poate fi mai mare, decăt ca cineva de când se nasce și până întră în mormînt, să nu poată auzi nici un sunet; multă durere și puțină bucurie pe care omul o întîmpină în viața sa, se exprimă numai odată. Ori-cine poate să-și exprime silințele ce-și dau ei, ca să se poată înțelege pe buzele vorbitorului, pe care el voesc, când obștează spre a face, ca

sunetele scoase de ei să poată fi înțelese și de alții. În adevăr aceste ființe nu știu ce este durerea, suferințele semenilor sei nu-î impresionează. Ei pot executa crimele cele mai oribile, sînt în stare să facă crușimi ne mai auzite; fără ca acestea să-î mișce întru cîțva. Causa este că sunetele de durere nu pot fi auzite de ei, inima lor este închisă de tot ce este sentimental.

Nu voesc prin aceste cuvinte să deștept tristețea în cetitori, ci să arăt progresul, la care s'a ajuns până acum cu acești nenorociți. Pe noi cei din România se ne lăsăm la o parte, căci nu avem decăt un singur institut și acolo se mai predă încă metoda cea veche cu semne. Noi rămînem totdeauna la urmă. Institutul de surdo-muți din Lipsca este cel dintăiu, care s'a fondat în Germania, la 14 Aprilie 1791. Numărul scolarilor era atunci de nouă, acum însă sînt 150 (85 băieți și 65 fete). Institutul este foarte bine întreținut, avînd aversea sa particulară formată din mai multe donațiuni. Copiii sînt primiți dela etatea de opt ani și sînt ținuți în timp de opt ani cînd primesc și confirmățiunea. Profesorii sînt în număr de 17 afară de director. Între acestia se află unul surdo-mut și trei profesoare, din care două sînt asemenea surdo-mute. În anul întăiu instrucțiunea consistă din pronunțarea literelor și pronunțarea de mici cuvinte, al căror număr nu trece de preste 500. Învățătorul se servește la pronunțăriune de o bucată de os, pe care o în-

troude în gura copilului, apăsându-i limba în jos spre a pute scoate sunetele clare, și de o oglindă, în care se uită amîndoi, pentru-ca copilul să poată observa mai bine mișcările pe care le face învățătorul cu buzele. Dacă oarecari sunete nu sînt clare, ia mîna copilului și o pune la gîtul seu și pe a sa la gîtul copilului, pronunțînd astfel sunetul ce voesc. În anul al doilea copii încep a pronunția mici frase, apoi frase mai complicate. În ceilalți ani se încep instrucțiunea gramaticală, aritmetica etc. și astfel la finalul celor opt ani es cu toate cunoștințele necesare lor. Despre greutatea învățătorilor nu mai vorbim, căci fiecare o poate înțelege. Răbdarea lor trebuie să fie cît se poate de mare. Fiecare nu poate avé mai mult de 12—13 scolari, pentru-ca să-î poată observa cu mai mare atențiune.

Nu mai puțin nefericiți sînt și aceia, care aud totul ce se petrece împregiurul lor; le lipsește însă ochii, nu au vederea, nu se pot bucura de frumsețile naturii. Priveliscile cele sublime, care adesea se desfășură înaintea ochilor nostri, nu pot fi vădute nici odată de dîșii. Soarele, pe care îl salutăm cu bucurie la răsărirea lui, aurora, tablourile cele plăcute ale munților, figura sa în sine, de toate acestea sînt cu totul lipsiți. Melancolia este întipărită pe fața lor. Vocea lor dulce, mișcările lor nesigure și șovăitoare, îi produc un mai viu sentiment de tristețe, decăt la surdo-muți.

Un institut pentru astfel de ființe se află în Lipsca; numărul lor nu este decăt de 16, din cari sînt mai multe fete. Ei pot ceti, scrie, socoti, și se ajută la aceste numai de simțul palpatului. Cărțile pe care ei cetesc sînt astfel tipărite, că literile sînt eșite în relief și astfel ei cu ajutorul degetelor pipăindu-le pot ceti destul de repede. Cărțile mai principale, de care se servesc sînt: Biblia, vechiul și noul Testament și alte câteva cărți de cetire.

Scrierea lor consistă mai mult din puncte, care semnifică literile și sînt mai practice atît la cetit cît și la scris. La aceasta se servește de o liniuță de alamă, care se poate desface în două părți, distanța între aceste două părți ale sale este de cîțiva centimetri. Între aceste două deschidături ale sale se introduce hîrtia. Pe partea de desubt a liniuții sînt mici puncte eșite în relief, pe partea superioară se află mai multe deschidături la o egală distanță. Hîrtia introdusă, se închide liniuța. Apoi cu un instrument în formă de igliță, cu deosebire însă, că în loc să fie ascuțit, este puțin scobit înlăuntru cît cuprinde un punct, îl introduce prin partea superioară a liniuții apăsînd asupra hîrtiei, și astfel punctele de desubt es pe hîrtie îndestul de mari spre a pute fi pipăite cu înlesnire. Se servește și de tăblițe de zinc în formă de drept-unghi, pe care se află asemenea puncte și atunci liniuța nu consistă decăt din o simplă fâșie de alamă cu despărțituri, hîrtia se fixează pe tăbliță și liniuța se pune

cât și maghiare de dincolo de Carpați, este maghiarizarea celorlalte naționalități.

În acest scop se fac subscrieri de bani și între membrii activi ai acestei liberale asociațiuni este și d. baron Szentkeresztzy, care s'a înscris cu o sumă însemnată.

Se știe, că d. baron Szentkeresztzy este ginerul d-lui general Florescu, președintele Societății pentru învățătura poporului român.

*

La adunarea reuniunii de maghiarizare din Cluj va merge precum ne spune „Kol. Közl.” — din Elisabetopol o deputațiune stralucită. Membrii acestei deputațiuni sunt Maghiarii *neosi*: Martin *Schédelmajer*, Luca *Avedik*, dr. Victor *Issekutz* Ioan *Markovits* și Francis *Török*. — Din comitatul Odorheiului va merge o deputațiune sub conducerea *comitetului suprem* Gavrila Daniel.

*

O problemă pentru reuniunile maghiare de cultură. Ediția de seara a lui „Pester Lloyd” dela 4 l. c. n. publică următoarea adresă: „On. redacțiune a ziarului „Pester Lloyd”! În data după mutarea mea de acum sunt doi ani dela Viena la Budapesta eram încă destul de naiv a mă plânge la direcțiunea de poste ungăru asupra împregiurării, că multe corespondențe mi se imanează târziu, ba unele chiar de loc. După ce însă am cunoscut mai bine modul cum se tractează aceste plângeri și preste tot stările noastre postale, m'am îndeletnicit cu starea necorigibilă a lucrurilor și n'am resonat nici chiar atunci când am pierdut un transport întreg prin împregiurarea, că o corespondență sosită la adresa mea în Budapesta la 19 Decembrie n. 1883 mi s'a imanat ceva cam târziu, abia în 24 Ianuarie 1884. Casul de așteptare și înșelăciune de revoltător încât nepublicarea aceluia ar trebui privit ca o neglijență necualificabilă față cu concetățenii mei și respective față cu comertanții, și te rog deci să-mi permiți a 'ți-l descrie în detalii:

La 26 luna trecută am adresat la Pesta nouă alăturată epistolă, prin care am recercat pe corespondentul meu, să mă cerceteze în scopul unui convorbiri. Această epistolă am prevedut-o eu însumi cu o marcă și am expedat-o. La 31, așadar cu cinci zile mai târziu i s'a imanat adresatului epistolă și, după cum a constatat adresatul numai decât în fața imanuatorului, cuverta era tăiată; marca postală după cum se poate vedea de pe cuvertă, a fost deslipită și primitorul obligat la solvirea unei taxe duble. Cu violarea secretului epistolei, cu furătura mărcii însă nu s'au îndestulit acestei aderenți ai teoriei de cămătărie de opt procente; nu, ei au încoronat opul lor cu următoarea epistolă pe carea au alăturat-o epistolei mele: *NB. Akasztófara való, gaz, rühes koszos, tetves, bűdös, disznó, kutya, dög, bitang zsidó, irhatnál magyarul is, hogy törne ki a nyavalya, úgyne beléd az isten nyíla nevednapján egész nemzetségedbe!!! — Helyes.*

Un al doilea, așa se vede, că nu a fost îndestulit cu expresiunile aceste și a mai adăugat celea cuvinte *tólvay, zsvány*.

Cred că trebuie să mă restrâng la înșirarea faptelor, și las, ca fie-care cetitor serios și cult să le comenteze. Direcțiunea postală de sigur nu va întârzi, de a introduce o cercetare energică în contra acestui despărțământ postal antisemit.

Eu sunt de speranță, că în interesul general veți da loc acestor șiruri în prețutitul d-voastre diar și vă rog a-mi reintorna acelu-

deasupra, mișcându-se din rînd în rînd. Unele tăblițe sînt compuse în loc de puncte, din linii lungi, până la margine, una lîngă alta și pe ele scriu cu litere mari latine, însă instrumentul trebuie să fie acum ascuțit la vîrf. La socotit se servesc de tăblițe de lemn făcute cu despărțituri, în care pot intra mici patrate de lemn. Dacă li se dă să scrie un număr, ori-cît de mare ar fi, ei știu să pună miile, sutimile, decimile, la despărțiturile lor; tot astfel fac și celelalte operațiuni. La operațiuni însă de multe ori se servesc de memorie, care le este foarte dezvoltată. La știința zoologică se servesc cu animale făcute din ipsos și le disting una de alta prin pipăit. Din geometrie însă nu pot căpăta decât foarte puține cunoștințe. Cartele geografice sînt tot în relief făcute, astfel că pot distinge cu precizie rîurile, munții, limitele etc. Plăcerea cea mai mare li-o face cîntarea și cu deosebire dansul, pe care îl învață cu mare înlesnire. Li se predau și câteva noțiuni de pian.

Profesori sînt numai doi, fondurile de întreținere sînt foarte mari: nici nu se află copii căte fonduri sînt. Din toate acestea se poate vedea, că de departe a ajuns instrucțiunea, încât chiar acele ființe, care înainte nu puteau căpăta nici o cunoștință, nu puteau avea nici o instrucțiune: în timpul de față a ajuns ca să li se dea și lor cunoștințele strict necesare pentru a putea trăi în societate.

M.

sele. Cu distinsă stimă Ferdinand Schwarz, bunar IX strada Pompierilor 33.

*

Necrolog. Ioan Szabó jun., registrator la sedria orf. a comit. Huniadoara, a reposat la 9 l. c. n. în vrîstă de 40 ani.

*

Testamentul unui filantrop. Reposatul cetățean din România liberă, Elefterie Protopopescu, a testat, între alte sume mari de bani pentru scopuri filantropice, 100,000 franci ca din venitul lor să se ajute fetele sărace la măriș.

*

Universitățile italiene, închise din cauza tumultelor de studenți din luna trecută, se vor deschide earși la 15 l. c. n. În Mantova liniștea e restabilită dar în cauza ultimelor turburări sînt închise aproape la două sute de țărani.

*

Concert militar. Capela regimentului inf. nr. 82 va da mîine în „hala de bere Habermann” concert cu programul următor: 1. Uvertură la „Giroflé-Giroflá” de Lecocq. 2. „Vals italian” de Strauss; 3. „Buquet nordic”, fantazie de Bach; 4. „Surzii dela San Marco”, polcă franceză de Strauss; 5. „Suvenir de București”, romanță de Preczlik; 6. „Cadril român”, de Hajek; 7. Fantasiă din opera Gounod — „Tributul de Zamora”, de Schreiner; 8. Uvertură la opera „Surzii”, de Auber; 9. „Morgenblätter-Walzer”, de Strauss; 10. „Isolina”, ariă pentru flügelhorn de Stighelli; 11. Csárdás de Paul Rácz; 12. „Cu trenul accelerat”, polcă repede de Czapek.

Academia română.

Cetim în „Telegraphul”: D. Hășdău a cetit, în sedința publică a Academiei române, raportul seu general asupra cărților prezentate Academiei pentru premiare anul acesta. Dăm cetitorilor nostri următorul resumat. Eată cum s'a procedat la examinarea operelor prezentate. S'a ales o comisiune, sub președinția d-lui G. Baritiu, care s'a împărțit în secțiuni și în fie-care secțiune s'a ocupat cu examinări în parte.

„Discutând împreună asupra fiecărei dări de seamă, comisiunea a început prin a elimina dela vot scrierile d-lor Meitani, Ar. Densușianu, Ionescu-Gion, Vasile Ionescu, Onciul, Haret și Radoi, pentru cari nu s'a găsit nici un susținător.”

Începînd examinarea scrierilor, cari i-au fost recomandate de secțiuni, dl Hășdău după-

ce declară a nu fi competent să examineze scrierile d-lui Cobălcescu, din Iași și:

„Voiu elimina apoi din discuțiune cele două cărțile de d. Vasile Ionescu, cari nu merită nici macar de a fi menționate, deși una din ele poartă mirololantul titlu de „Legile istorice, cari explică limba română.”

În fine, dintr'o altă cauză, voiu elimina, „Negriada” de d. Arone Densușianu. Să presupunem că o epopeică ar fi cu puțință în secolul nostru eminamente Toma necredinciosul. Să admitem că astăzi ar putea să placă cuiva nise versuri ca:

Sub brațu-i cade Crețul, Culmean și Orbenice,
Și Barbur și cu Arbur și Mirea și Miranc,
Oțel și Barbă-Albă, Fătou și Gălbene,
Cornescul și Musescul și Raiul și Gelance...

„Și tot încă opera d-lui Arone Densușianu trebuie eliminată, căci d-sa vine a cere premii dela Academia pentru ultimele șese cînturi dintr'o poemă epică, ale cărei cele dintău șese cînturi fuseseră deja respinse dela premii de către Academie, sînt acum cîntiva ani. Dacă s'ar acorda premiul, ar rezulta deci o curioasă dilemă: ori că unitatea lipsește Academiei, sau că lipsește unitatea epopeei d-lui Densușianu.

„După aceste eliminări prealabile, trec la celelalte opuri supuse aprecierilor noastre în vederea celor două premii din acest an.

„Dintău lucrarea d-lui A. Xenopol: „Teoria lui Rösler”, prin care d-sa a luat asupra-și o sarcină nu tocmai ușoară, de a spulbera „Rumanische Studien” ale reposatului profesor dela Graz.

„Teoria lui Rösler este o negațiune până la probă contrară. Dacă nu-mi demonstrați continuitatea elementului românesc în Dacia lui Traian, ăce Rösler, eu neg această continuitate. Bună sau rea, negațiunea se susține pe cât nu vine cineva să o dărîme printr'o sistemă de dovezi. Această sistemă trebuie să cuprindă cel puțin una din două:

1. Sau nouă fîntăni istorice, descoperite în urma lui Rösler.

2. Sau studiul comparativ al limbii române, în care se cuprinde întreaga neîntreruptă istorie a naționalității noastre, începînd dela colonizare și până astăzi.

„Ei bine, pe de o parte dl Xenopol n'a descoperit contra lui Rösler nici o nouă fîntăni istorică, ci numai succese pe cele de mult cunoscute, ba încă mai adese le întrebunțează după citațiunile altora, fără a le fi supus unei proprii critice directe; pe de altă parte d-sa nu e nici o fărîmă de lingvist, și chiar fuge de lingvistică, ear' când cutează a se apropia de ea, comite erori ne mai pomenite.

Eată de ce, resumându-mă în două cuvinte, cartea d-lui Xenopol ar în puțina valoarea științifică; ear dacă o vom privi numai ca operă literară, e scrisă așa și așa.

Ca limbă, din contră, este bine scrisă cartea d-lui Ionescu Gion: „Ludovic XIV și Constantin Brăncoveanu.” E bine scrisă deși stilul e prea colorat. Tîner încă și plin de vervă autorul va putea să devină un eminent istoric, dacă... va începe a munci mai mult, căci cată să-i spunem verde că lucrarea d-sale nu e destul de muncită.

D. Ionescu-Gion ăce întrun loc: „datoria de căpetenie a ori-cărui studiu istoric este *înălțuirea* faptelor...” Da, așa este însă mai întău faptele cele de înălțuit trebuie să strîne, culese de pretutindenii una câte una până-ce se face o mare grămadă, ear' nu numai spicuie cu o grătăoasă ușurință de pe ici, de pe colea, de pe unde se găsească ceva mai multicele din întemplantare, bunioară din documentele copiate de d. Odobescu în arhiva ministerului de externe din Paris, și aproape atăta tot.

Vorbind despre Brăncoveanu, d. Ionescu Gion nu se sfîșie a cita într'o lungă notă (p. 342) pe Sofocle, pe Ovidiu, pe Seneca și pe Lucan. Nu strică. Erudițiunea cea mai variată e necesară unui istoric. Ori-cum însă, ar fi fost mai nimerit să citeze, de exemplu, Condica visteriei dela 1694 și cartea lui Del Chiaro dela 1718, două importantissime izvoare pentru istoria lui Brăncoveanu, pe care d-sa nu le cunoașce.

Sărmanul Del Chiaro! Necunoscut d-lui Ionescu-Gion, el este mereu citat, din contră tocmai de d. Isidor de Oniciu în *Manual de arhilogia biblică*. Del Chiaro și Vechiul Testament, ce are a face una cu alta! Evreii aveau obiceiul de a ședea cu picioarele încrucișate; d. de Oniciu (p. 131) citează pe Del Chiaro pentru a ne încredința că tot așa ședeau și Fanarioții. În cărțile lui Moise se recomandă a se desculța la intrarea în templu; d. de Oniciu (p. 140) ne citează și aci pe Del Chairu, etc, etc.

Lucrarea d-lui de Oniciu nu e tocmai rău scrisă.

Din când în când câte un pumnism dar' aceasta se iartă numai Bucovinenilor. D-sa a făcut o bunicică compilațiune după Baehr, de Wette, Keil și Saalchütz, însă o compilațiune fie cât de bună, rămîne tot compilațiune, și nu câteva citațiuni de prin Del Chiaro sau de prin Raicevich o pot ridica la dreapta unei opere originale.

D-nul Hășdău dă aci loc aprețiarilor sale asupra a trei cărți, două de drept și una de medicină, aprețieri foarte juste deși e în necompetență raționale materie. Aceste trei cărți sînt: Căluza cetățeanului, de dl Rădoi, Studii constituționale, de dl Meitani și Terapeutica, de dl dr. Petrescu.

Pentru prima scriere dl Hășdău găsește, că Academia nu premiază compilațiunile; pentru a doua, că nu are rațiune de a fi, pentru-că Constituțiunea română nu poate fi comentată, neavînd un trecut, ear' pentru a treia, deși necompetent, o găsește meritorie și o recomandă atențiunii.

În urmă trecînd la cartea d-lui N. Densușianu: „Revoluția lui Horia în Transilvania și Ungaria, 1784—1785”, dl Hășdău ăce: „Eată cea dintău și singură până acum lucrare pe deplin serioasă istoriei moderne a Românilor, adevă nepărtinitoare, scrisă cu un spirit rece, combinând elementele sale într'un mod metodic și — mai pe sus de toate — lucrare întemeiată pe o cunoaștere directă a tuturor fîntnelor.

„Nu sînt sau pot a nu fi de părerea autorului asupra punctului cutare sau cutare; chiar însă dacă d-sa nu ar avea dreptate, tot încă trebuie să-i recunoașcem, că a căutat să o aibă ca un adevărat om de știință, cercetînd, earși cercetînd și mereu cercetînd.”

Raportul d-lui Hășdău se termină cu următoarele cuvinte:

Din toate aprețierile de mai sus, asupra celor două-spre-dece cărți ce se prezintă de astădată la premiare, concluziunea mea este:

1. A se acorda d-lui dr. Petrescu marele premiu Năsturel-Harescu, nu numai ca răsplată a unei activități personale de o viață întreagă, dar' tot odată ca un îndemn colectiv la muncă pentru juna pleiadă a medicilor români.

2. A se acorda dlui Densușianu premiul Eliade-Rădulescu pentru o lucrare conșcînțioasă, care va contribui mult a închide pe viitor în România epoca istoriografiei melodramatice după cum s'a închis de cîtva timp aceea a filologiei sentimentale.

Din public.

Mulțumită publică.

Institutul de credit și economii „Albina” binevoească a primi dela pompierii voluntari din Seliște cea mai viuă recunoștință pentru darul de 25 fl. v. a. trimiși acestei reuniuni.

Seliște, 9 Aprilie 1885.

Ion Maxim, comandant.

Varietăți.

(Poporațiunea Egiptului.) Recensemîntul puporațiunii din Egipt, început la 1882, s'a terminat acum. Egiptul propriu ăis, până la Wady-Halla, are 6,817,265 suflete. Aci sînt coprinși și cei 91,000 străini și anume 37,301 Greci,

18,665 Italieni, 15,716 Francezi, 3022 Austro-Ungari, 6118 Englezi, 948 Germani, 637 Belgieni, 589 Spanioli și 533 Ruși. Alexandria are 48,602 străini, și Cair 21,650. În Egipt sînt 75 triburi de Beduini, dintre cari 21,313 Beduini împrașiați între locuitorii stabili, 126,000 trăiesc separați în satele și cătunurile lor, și ca la 100,000 sub corturi.

(Consecuențele resbelului în China pentru sexul frumos.) La Marsilia peruchierii fabrică în toți anii 15,000 coafure de doamne (afară din peruci pentru bărbați.) Cea mai mare parte de per' s'a importat din China; acum corăbiile așteptate de acolo au sosit, dar' nu au adus nici un fir de per'. În anul 1882 s'au importat din China 70,758 chilograme per' și în 1883 chiar 114,715 chilograme. Europa nu e în stare să acopere trebuința de per'; cel din China e cel mai efîn și se plătesce dela 10 până la 12 franci chilogramul, dar' este departe de frumsețea perului francez, mai cu seamă a celui din Nordul Francei, care ocupă primul loc; o coadă în lungime de 80 centimetri din capul unei femei din Britania sau din Normandia se plătesce cu 1000 franci. Coadele cele mai scumpe sînt cele de per' alb curat, de o albeță ca zăpada și după ăsele diarului „Science et nature”, se plătesc chilogramul până la 25,000 fr. Englezii și Germanii, al căror per' poate susține concurența cu cel francez, nu exportă nimic, ci consumă înșiși producțiunea lor. Lipsind acum importul perului chinez, nu rămîne peruchierilor francezi altă resursă, decât Italia, de unde s'a exportat în anii trecuți la Marsilia 22,000 chilograme pe an.

(Cel dintău, care a avut idea de a face un dicționar.) Pare că cel dintău, care a avut idea de a face un dicționar a fost Erasm.

Acest ingenios latinist se afla la Paris în 1500. El avu fantasia de a tipări o mică culegere de adagii și de proverbe vechi. Publicul se grămădi să cumpere această lucrare. Prăvălia de pe strada Saint Jacques unde apără acest volum nu se mai golia de cumpărători.

Fiecare voia să aibă în buzunar toată înțelepciunea antichității. Din edițiune în edițiune, totdeauna „adaugate și îndreptate cu îngrijire” la Veneția, la Băle, cartea deveni un mare volum în folio cu litere foarte mici.

Alde făcu edițiunea completă în 1508, și Groben la Băle, o retipări de șese ori. Mai mult încă, Erasm fiind în Italia, pe unde trecea Papa, pontificele și cardinalii veniseră să salute pe ilustrul compositor al cărții Adagia.

Nici o carte n'a fost obiectul unui astfel de entusiasm. Această carte era în adevăr de un mare ajutor pentru toți, întocmai ca și un dicționar de conversațiune.

Era toată antichitatea într'o singură carte, — cugetările, sentențele și maximele ei.

Posta ultimă.

Londra, 10 Aprilie n. După cum află „Standard” guvernul englez a trimis o reprezentată guvernului rusesc, în care declară, că atacul dela Penjdeh e o violare a învoielor mai noue. Guvernul rusesc e recercat a desavua actul lui Komaroff și a ordona ca trupele rusesci să se retragă în poziția lor veche.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEL.”

Budapesta, 11 Aprilie n. Casa deputaților. Ludovic Tisza asterne raportul comisiunii de douăzeci și unul relativ la nunțiul casei de sus asupra modificărilor hotărîte privitoare la proiectul pentru reforma casei de sus. Ministrul de finanțe prezentează un proiect de lege privitor la reducerea taxelor vamale dela podurile de stat Budapestane. Conform unui punct al proiectului cele 65,000 fl. ce întrec suma de amortisațiune ar fi a se întrebunța ca fond pentru clădirea unui al patrulea pod peste Dunăre. Apoi s'a statorit programul lucrărilor. La 13 l. c. n. se va începe pertractarea asupra liniei laterale de cale ferată Szered-Galgocz, apoi asupra casselor postale de păstrare, Joi nunțiul casei de sus relativ la reforma acestei case.

Paris, 11 Aprilie n. Ludovic Weyman, șeful firmei falite din Viena „Weyman et Company” a fost arestat la recurarea tribunalului din Viena.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— În 15 Aprilie a. c. mobilele lui Nica Mihailovici, de către judecătoria cercuală din Becicherecul-mare.

— În 27 Aprilie a. c. imobilele lui Robert Rogendorf grof, la tribunalul reg. din Becicherecul-mare.

— În 23 Aprilie a. c. mobilele lui Mauriciu Pollak, de către judecătoria cercuală din Turda.

— În 18 Aprilie a. c. mobilele și alți articoli de prăvălie ai lui Rudolf Hammer, de către judecătoria cercuală din Vêrșet.

— În 26 Maiu a. c. imobilele lui Ladislau Orban la judecătoria cercuală din Boroșineu (com. Aradului).

— În 19 Iunie a. c. imobilele lui Iosim Ivașcu, de către tribunalul reg. din Timișoara, în comuna R.-M.-Szt.-Mihály.

— În 23 Iunie a. c. imobilele vîd. Eva Herczeg, de către tribunalul reg. din Timișoara, în comuna R.-M.-Szt.-Mihály.

— În 22 Iunie a. c. imobilele lui Atanasie Bain, de către tribunalul reg. din Timișoara, în comuna R.-M.-Szt.-Mihály.

— În 16 Aprilie a. c. imobilele lui Nicolae Apolđan la tribunalul reg. din Alba-Iulia.

— În 24 Iunie a. c. realitățile lui Ioan Honcea, de către tribunalul din Timișoara, în comuna Törökszákos.

— În 6 Maiu a. c. imobilele vîduvei Francisc Vincze născută Maria Vad, la tribunalul din Oradea-mare.

Edicte:

— Din partea judecătorei cercuale din Făgăraș se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Márton Dochnál, a 'și-le însuina în 45 de zile.

— Din partea tribunalului din Oradea-mare se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Mihail Deák (din comuna M.-Gyán), a 'și-le însuina în 45 de zile la tribunalul de acolo.

— Din partea tribunalului din Lugoj se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Ioan Mayer, a 'și-le însuina în 45 de zile.

Concursuri:

— Un post de vice-notar la tribunalul reg. din Panciova. Concursurile sînt a se trimite în 3 săptămîni la presiul tribunalului de acolo.

— Un post de scriitor (salar 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir) la tribunalul din Oradea-mare. Concursurile sînt a se trimite în 4 săptămîni la presiul tribunalului de acolo.

— Un post de scriitor (salar 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir) la tribunalul din Dej. A se trimite concursurile în 3 săptămîni la presiul acestui tribunal.

— Un post de magistrul postal în comuna Gyála (com. Torontal). Concursurile sînt a se trimite în 3 săptămîni la direcțiunea postală din Timișoara.

— Un post de scriitor la tribunalul reg. din Biserica-Albă. Concursurile sînt a se trimite în 4 săptămîni la presiul tribunalului de acolo.

Bibliografie.

„Szerény észrevételek a magyar közművelődési egyletekről, a nemzetiségekről és a sajtóról“. Irta Vajda László. Kolozsvárott, 1885. Prețul: 1 fl. v. a.

„Istoria pragmatică a Ungariei“. Scrisă pentru scoale și privați de Dr. Francisc Ribáry. Revizuită de Dr. Ludovic Mangold. Cu concesiunea ereșilor s'a tradus după edițiunea a IV-a emendată. Prețul unui exemplar broș. 2 fl. v. a. Blaj, 1884. Cu tiparul seminarului archidieceșan.

Sciri economice.

Nutrețul cailor. Unul din pécatele cele mai mari ale cultivatorului nostru este că 'și nutrește foarte rău animalele de muncă.

Habar n'are el că lucrul de căpetenie în alimentație este, ca mîncarea s'e fie totdeauna în raport cu puterea cheltuită, s'e deie adecă dobitocului mai puțin nutreț cînd nu lucrează sau lucrează puțin și mai continuă.

Vom căuta încet-încet a-l scoate din această situație păgubitoare și pentru el și pentru agricultură. De odată, eată câteva experiențe adunate dela cultivatorii instruiți asupra nutrețului ce se dă cailor:

Lucerna, bine cultivată și bine păstrată dă un nutreț mai hrînit decît fînul; dar' s'a observat că, dac' se dă vreme prea îndelungată, innădușă caii.

S'a constatat că trifoiul nu prea e un bun nutreț pentru cai, și că se disgustă de el foarte repede.

Paiele de grâu sînt cele mai bune pentru cai, cu toate că cele de ovės au reputația de a fi cele mai nutrițoare. De multe-ori se amestecă pae tocate cu fîn și se dă cailor; în modul acesta principiile alimentare sînt mai ușor asimilate.

Paiele și fînul tocate la un loc, devenind reglementare la mai multe regimente de cavalerie germane, a trebuit s'e renunțe la ele, căci dobitocul căpeta tieuri; dar' acest inconvenient poate fi evitat dînd cailor, după hrana aceasta de tocătură, care se mîncă foarte repede, o altă mîncare, fie chiar paie simple.

Morcovi. La începutul iernei se poate da cailor porții de morcovi, ca s'e se economisească ovėsul.

Eată în ce mod:

Dimineața, 2 chilogramme de fîn și 4 chilogramme de morcovi.

La 11 oare și jumătate 1 chilogram de fîn, 3 chilogramme de morcovi.

Seara, 1 chilogram de fîn, 3 litre de ovės și 3 chilogramme paie de grâu.

În timpul verii se înlocuiește rotația cu morcovi prin două sau trei litre de ovės, după cum cere munca.

Cartofii. Cailor bătrîni, pregătiți spre vîndare, li se dă din cînd în cînd cartofi fierți; acest nutreț li îngreșă repede ca și pe porci, dar' nu le dă putere.

Acest nutreț e bun pentru caii, cari trag la trăsuri de oraș, și cari nu au muncă grea.

Ovėsul e cea mai bună hrană pentru caii de muncă; cailor bătrîni li se dă ovėsul sdrobot.

Orșul e bun pe călduri mari.

Nutrețul verde are avantajul de a curăți stomacul cailor; li se dă primăvara, și servește cîtva timp ca purgativ.

Exportul spiritului în România. Următoarele două legi, destinate, după părerea autorilor lor, a încuraja exportul spiritului, sînt sancționate și publicate în „Monitorul oficial“ al României.

I.

Art. 1. Taxa prescrisă pentru spirt și rachiu prin art. 1 din legea impositului spirtuoaselor dela 14 Februarie 1882 se sporesce cu un ban și jumătate fixându-se la 4 bani de grad pentru fie-care decaltru.

Art. 2. Dispozițiunile legii de față vor intra în vigoare cu începere dela 1 Aprilie 1885.

II.

Art. 1. Se garantează dela stat fabricanților de spirt din cereale o indemnisație, cu ocaziunea exportului, de doi bani și jumătate de grad pentru fie-care decaltru.

Această indemnisație se va calcula asupra cantităților de spirt exportate și se va achita prin ordonanță de plată dintr'un fond bugetar special îndată după efectuarea exportului.

Cu același titlu se garantează și fabricanților de rachiu din vin (cogniac) o indemnisație de un ban și jumătate de grad pentru fie-care decaltru, care se va calcula asemenea asupra cantităților exportate.

Art. 2. Pentru lucrările de verificare relative la indemnisația cerută prin articolul precedent, se adaugă la personalul biroului spirtuoaselor, prevăzut prin legea de organizare a personalului ministerului de finanțe, un contabil salariat cu 300 lei pe lună.

Art. 3. Dispozițiunile legii de față vor intra în vigoare cu începere dela 1 Aprilie 1885.

Cărbunele de lemn în hrana animalelor. Cetim în „Românul“: Nenumărate experiențe au dovedit că tăciunile de lemn prîvuit, adăugat în hrana animalelor, le mărește puterea de îngrășare, și provoacă o repede și sănătoasă producțiune de carne. — Între altele, acum de curînd s'au luat două turme mici de oi, potrivite astfel, ca s'e aibă aceeași greutate; separându-le printr'un simplu grad de sîrmă, li s'a dat la fiecare exact aceeași cantitate de hrană: la o turmă însă se adaugă și cărbunele de lemn. După cîtăva vreme, mai nainte de a fi vîndute pentru măcelărie, s'au recăntărit animalele supuse la acest regim, și crescerea a fost în favoarea rumegătoarelor, căroro li se administrase cărbune, cu 16.25 la sută.

Cărbunele trebuie s'e fie dat în amestec cu mîncarea. Dosa e de „un pint“*) pentru fiecare 25 capete de oi sau mei; 1/4 pint pentru vite mari și în vîrstă, ca și pentru porci; 1/8 pint pentru vite tinere.

Această dosă trebuie dată de 2 sau 3 ori pe săptămîna.

Dacă e nevoie însă de o repede și sănătoasă îngrășare, atunci s'e se dee qîlnic.

Cărbunele trebuie ținut cît se poate de uscat și departe de ori-ce substanță urit mirositoare, fie vaporii din grajduri, fie de ori-ce contact deleter. Conservarea cărbunelui e nimerit s'e se facă într-o cutie mare de lemn, căptușită cu tinichea și închisă cît se poate de bine.

Piața din Sibiuu, 10 Aprilie. Grâu Hectolitra 74—80 Kilo fl. 4.80 până fl. 5.60, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 3.60, până fl. 4.40 sēcara 66 până 72 chilo fl. 3.30 până fl. 3.90, orș 58 până 64 chilo fl. 3.30 până fl. 4.60, ovės 38 până 45 chilo fl. 2.— până fl. 2.60, cucuruzul 68 până 74 chilo fl. 4.20 până fl. 4.80, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semēntă de cānepă 49 până 50 chilo fl. 6.— până fl. 7.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, lintea 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pāsut de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, fāinā Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slāminā 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoreea de porc fl. 52.— până fl. 54.—, sēu brut fl. 32.— până fl. 34.—, sēu de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sēu fl. 56.— până fl. 58.—, sāpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fēn 100 chilo fl. 1.80 până fl. 2.—, cānepa fl. 42.— până fl. 44.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.25, spirtul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr., carnea de vitel 38 până 45 cr., carnea de porc 38 până 44 cr., carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 16 până 18 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 9 Aprilie n. s'a notat: unguresci bătrāni grei 41.— cr. până 42.— cr., unguresci grei, tineri 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr., marfă țērāneascā, grea 43.— cr. până 43.1/2 cr., de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., ușorā 42.— cr. până 43.— cr., romānesci de Bakony, grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sērbesci, grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc 41.1/2 cr. până 42.— cr., transito ușori 41.1/2 cr. până 42.— cr., îngrāșați cu ghindā —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpenți la garā.

*) Un pint = 0.56 litr., jumătate litru și ceva.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta

dela 10 Aprilie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. —.— până —.—
76—81 Kilo fl. —.— până —.—, (lūngă Tisza) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 8.45 până 9.—, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 8.60 până 8.90, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 8.35 până 8.90, (de Bacșka) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. —.— până —.—, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 8.15 până 8.65.

Sēcara (ungureascā) 70—72 Kilo fl. 7.40 până 7.70.

Orș (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.70 până 7.—; (de berārie) 62—64 Kilo fl. 7.20 până 9.60.

Ovēs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 7.— până 7.30.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.05 până 6.10; de alt soi fl. 5.95 până 6.—.

Rapița fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—.

Mālaiu (unguresc): fl. 5.80 până 6.25.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvarā) 75 Kilo fl. 8.52 până 8.54 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.86 până 8.88.

Sēcara (primăvarā) —.— Kilo fl. 8.73 până 8.75.

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.96 până 5.98.

Rapița (August—Septembrie) fl. 12.1/2 până 12.1/2.

Spirt (brut) 100 L. fl. 26.25 până 26.75.

Bursa de Budapesta

din 10 Aprilie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	95.50
" " " 4%	90.50
" " hārtie " 5%	146.25
Împrumutul cailor ferate ung.	97.50
Amortisarea datoriei cailor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	121.—
Amortisarea datoriei cailor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	107.50
Amortisarea datoriei cailor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	101.50
" " cu cl. de sortare	101.50
" " bānățene-timșene	101.50
" " cu cl. de sortare	101.50
" " transilvane	101.—
" " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	96.75
Împrumut cu premiu ung.	119.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	118.50
Renta de hārtie austriacā	82.10
" " argint austriacā	82.50
" " aur austriacā	106.50
Losurile austr. din 1860	138.75
Acțiunile băncei austro-ungare	860.—
" " de credit ung.	286.50
" " " austr.	284.—
Argintul	101.—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	5.82
Galbeni împērățesci	9.87
Napoleon-d'ori	61.25
Mārci 100 imp. germane	125.40
Londra 10 Livres sterlinge	125.40

Bursa de Viena

din 10 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	95.60
" " " 4%	90.45
" " hārtie " 5%	147.—
Împrumutul cailor ferate ung.	97.25
Amortisarea datoriei cailor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	101.—
Amortisarea datoriei cailor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	100.90
Amortisarea datoriei cailor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	100.—
Bonuri rurale ung.	101.75
" " cu cl. de sortare	101.75
" " bānățene-timșene	101.—
" " cu cl. de sortare	101.—
" " transilvane	100.90
" " croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	97.—
Împrumut cu premiu ung.	118.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	117.25
Rentă de hārtie austriacā	81.40
" " argint austriacā	81.60
" " aur austriacā	105.85
Losurile austr. din 1860	138.80
Acțiunile băncei austro-ungare	856.—
" " de credit ung.	286.75
" " " austr.	283.30
Argintul	101.—
Galbeni împērățesci	5.84
Napoleon-d'ori	9.89
Mārci 100 imp. germane	61.25
Londra 10 Livres sterlinge	125.45

Bursa de București.

Cota oficială dela 10 Aprilie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.—	vînd.	94.—
" Rur. conv. (6%)	"	89.—	"	89.1/2
Acț. de asig. Dacia-Rom.	"	290.—	"	295.—
Banca națională a României	"	1185.—	"	1200.—
Împr. oraș. București	"	31.—	"	32.—
Credit mob. rom.	"	190.—	"	195.—
Acț. de asig. Națională	"	225.—	"	225.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	81.—	"	83.—
Societ. const.	"	239.—	"	239.—
Schimb 4 luni	"	—	"	30.—
Aur	"	12.1/4	"	12.40

Îmi permit de a face înștiințare cumcă produc însumi

Oțet și esență de oțet

fără nici un adaus stricacios și mă rog la trebuință a ve convinge despre calitatea curată și preferabilă de acest fabricat indigen. [180] 6

Cu stimă

Frideric Gulielmu Loew,
Sibiu: Sagthor, Bauholzplatz Nr. 3.

Prima fabrică de casse ardeleană

a lui

A. G. Öszy

recomandă

CASSELE SALE DE BANI ȘI CĂRȚI

sigure contra focului și a spargerii

anume construite și cari se pot deschide numai de cumpărători instruiți, de diferite forme și mărimi, cu prețuri mai eștin, decăt fabricatele de acest soi ale altor fabrici. Cassele se pot vedē în localul fabricii

Sibiu, strada Neustift Nr. 9.

Recunoscință publică.

La recercarea fabricantului de casse de aci A. G. Öszy, prin aceasta se adeveresce, că cele două casse de documente, duple, sigure în contra focului și a spargerii (înalte de 2.15 metri, în lățime de 1.38 metri) provēute cu nou perfecționatul lăcat american de împuns și cu două lăcate chubb, comandate dela susnumitul fabricant și fabricate de el însuși, atāt cu privire la bunē-tatea fabricatului, cāt și cu privire la prețul moderat, au aflat cea mai deplină recunoscință.

Subscrisa cassă de păstrare poate recomanda cu toată căldura ori-și-cui fabricatele de casse din patriā ale dlui A. G. Öszy.

Sibiu, 20 Ianuarie 1885.

Direcțiunea

dela „Hermannstädter allgemeine Sparkasse“.

Afară de atestatul de sus, mai stau spre privire la dispoziție încă alte multe scrisori de recunoscință și laudă.

Cataloage de prețuri, ilustrate, la cerere se trimit gratuit și franco.